

JURNAL

PENTRU PERSOANELE ÎN ÎNȚELEȘUTURI ȘI ȘTIINȚĂ ȘI ESACTE, ÎN TOATE CLASELE.

Pedagogisch
de

PROFESOR DOCTOR IULIU BARASH.

N° 3.

(Anul al 3-lea)

București

22 Ianuarie, 1858.

Konpinderea. Zmintirea în raportul ei cu chestiunile juridice. — Omul. — Komunikationi utiilitatei mihi

Zmintirea în raportul ei cu chestiunile juridice.

Sinsviderea. (Örtare)

Bestițe este istoria famosului *Nikolai*, și literatură și filosofie ce a trăit la finele secolului trecut. El era din scoala lui Voltaire și în toate scrierile sale a arătat și mare științificism, negând mai cu seamă existența spiritelor (stafilor) și a tuturor spiritelor necorporale. Dar el este cu dînsul este prins d'o Hallucinațiune care konpinde trei din simțurile sale, adică: nu numai că i se pare că vede pe morți, pe zburătoare amfibole și prințipi și că așeză de mătă, și că vede cum vorbeskă cu dînsul, ba încă, că simte pe corpul său nițirea xainetelor lor mortale kînd se apropie prea multă către dînsul ca să-i vorbească. Afară d'aceste idei fikse a p-

masă el în înțelepciunea sa superioară, ca și mai înainte. Acest eveniment a făcut atenția și sromotă mare în lumea literară și filosofică. Inamicii lui din partida obskurantismului au învențit să zică parlidei lui noase: că el este rău înșur și-a răbunat pedensind-vă pe zădă din kmeteniile voastre. Dar trismul lor n'a dînsul mătă: căci și celebre medikă a rekunoskă că acesă Hallucinațiune vizart, este efektul Haemorrhoidelor (prințipul) ascensiv; a ordonat de 'i-a păsă kite-va liniilor la « lokla haemorrhoidelor, și că el este tot spectri indat și fuit. Nikolai nu le-a mai văzut nici nu le-a mai aștit și a devenit filosof și skentik ca mai înainte. Acestă chir-

kamstange a dată lokă veslitsâi *Goethe* în onă lăi chelevră Faust a pâne în gâra Satanei kăvintele zrmăloare: «Dapă la voi (oamenî) kindă kite-va lăitorî sâ plimăz ne katăz de josă al korplăi vostre, katăz de sâsă (kapăz) e vindekată de vizitiile snipităriloră mi keapă de snipită însămi.»

Sinschiderea este mi o patimă ereditară, kare se monteneste în familie. Chelevrăz D. Gall zice: kă a kănoskătă o familie în kare toți individi de trei generăziuni, s'ăz omopită. Asemenea mi o altă familie komnăz de meante frați mi sșpori, kare toți aș trăită în diferite poziziuni sociale mi keapă departe zăz de altăz; kă 'oate avestea, toți saș sfirmită prin sinschidepe. Eară zăz altă nersăztoră provebindă d'o familie în kare aveastă patimă nenopoită era de montenipe, avea mease feiurî, kare toți nîz la vîrsta de 40 - 50 de ani, s'ăz omopită; toate silingele, kare s'ăz întrebăzuită la cei dăne zrmăz doi feiurî, spre a'i skăpa de aveastă soartă fatală, era în zadapă. Ei naș skăpată de destinațiunea loră preskriptă.

Dapă nă e de trăzbită kă mi imăzinăznea lăkrează mătă în asemenea chirkomstange. Aveasta o proavă fantă zrmăloare raportată de kătre D. Lisle. O damă, ală kărăia vărăită s'a omopită, avea o fată foarte izbîtă; a mărțitao mi a trăită foarte fericită, dapă îndată îi vine înrînd kă trezbe sâ se omoare fiindă-kă mi tatăz ei s'a omopită; prin zrmare nă poate sâ skane de soarta ei fatală. Măma ei, dăne che a întrebăzuită toată slozînga ei a skimăa aveastă idee fănestă, mi vărîndă kă toate vorbele ei sîntă în demerită, mi kă este amerinuată a perde fika ei atila izbîtă, a hotărîtă a jertfi keapă onoarea ei pentră vieada komlei sale, mi 'i a deskoperită zăz sekretă nekănoskătă de nimini adekă: kă dînsa nă e făkătă de tatăz ei leșitimă, kare s'a omopită mi d'zăz amantă, kare trăeste mi akămă. Eată kă dăne aveastă deskoperipe, înțra n'a măi avst idee de sinschidepe, a trăită; însă a păskămăzpată delibe-para de aveastă idee nenopoită, print' o o deskoperipe, kare negremită a kontrăbită pșuin la fericipea viedei sale în viitoră.

Dapă mi instinktăz imităziunei joakă zăz polă mare în sinschidepe. Este o leze psixo-

lozikă foarte kărioasă, kare zice kă, kindă ne rîndimă mătă la zăz lăkre, aveastă idee devine ama de dominantă în kîlă, poate sâ devie o idee fikă de kare nămaî nătemă sâ ne skăpămă. De aveea, lokăpăle znde s'a întimnată o sinschidepe, sîntă perikăloase pentră alți oameni; kăci vedea obiekteiloră kăre a servită la aveastă aktă, vîndă nevîndă, îi voră adăche aminte aktăz de sinschidepe mi iară vîndă nevîndă poate se eschite în ei voingă d'a face asemenea. Zăz omă kare se rîndeste mătă la zăz lăkre sâ năz făkă; din mătă rîndipe sâ formează la eăz o idee fikă, kare ne zrmăz lăz silente tokmă de a'ă face. S'a vărătă kă zăzi oameni sîndă la marșinea zăzi mare prinčiničidă, saș ne vîr-făz zăzi țărăz mi inkăzindă'mi kămă apă fi terăită d'a se arăka kăză, aveastă idee a devenită la ei în momentăz aș sta ama de dominantă în kîlă, vîndă nevîndă, s'ăz arăkată josă. Zăzi kare aș skăpată de moarte la aveastă kădere, aș raportată ei însămi aveea che 'i-a îndemnată kă sâ se arăche.

Sîntă niunte fante foarte kărioase, kare aș probată avestea, noi vomă pomeni aivi znele dînt'însele.

Este o idee ponzăpă kă înt' o kăz, znde s'a sînzăpată zăz omă, e perikălosă a dormi. Simăzăz răzionăbilă a avestei idei ponzăpe este, kă înt' o kăz znde s'a komisă o sinschidepe, prin vedea obiekteiloră, instinktăz imităziunei devine prea foarte, mi amerinuată nîz la zăz gradă vieada omăz.

Napoleon I, aveastă omă kă zăz snipită lăminată mi fără prezdikăzi, kindă era kă armădiea sa în orientă, s'a întimnată kă zăz soldată s'a sînzăpată la o poartă. Toți soldăzi che nă trektă a doa zi nainte a veștei porți, aș pomasă akolo mi s'a șitată la dînsa. A țreca zi dimineada aș răsită iară zăz soldată sînzăpată mi ama în kite-va zime zăz dăne altăz s'a răsită zăz soldată sînzăpată ne aveastă poartă. Napoleon konsălîndă-se kă medikăz săz, a ordonată d'a făkătă zăz zidă în lokăz porți în kîlă a akoperit' o kă toțăz; de atăz niimi nă s'a măi omopită în lagere.

În orășăz *Pisa* sîntă niunte țărăzri obliche, kare sîntă vizitate d'opi-che strein, dap ne vîr-făz zăz din aveste țărne, se afăz zăz balkon de kare

aș oameni ideeа къ е периклосъ ка съ се ше чине-ва пе дѣнслѣ; кѣчѣ омѣлъ каре се ше аколо, врѣндѣ неврѣндѣ требе съ се арѣнче жосѣ. Oriѣina ачестеѣ идеѣ este кѣ знѣи оаменѣ, маѣ кѣ сеамъ воѣаѣорѣ енглезѣ, с'аș арѣнкатѣ д'аколо ѣн жосѣ ши с'аș оморѣлѣ. Датѣнчѣ ѣн-коаче, кѣндѣ чине-ва зѣче гвардианѣлѣ тѣрнѣлѣ кѣ ва съ се плѣмбе пе балконѣ, ачела съ зѣтѣ ла дѣнслѣ кѣ мѣраре ка ла знѣ кандидатѣ де син-чидере.

Kѣнд ла вале вом ворѣи деспре омѣчидере неволѣнтарѣ, о съ vedemъ кѣ, кѣле одатъ знѣ омѣ devine асасѣнѣлѣ ши оморѣ пе алѣи, нѣ-маѣ prin instѣнкѣлѣ de imitѣаѣне.

Noѣ амѣ zisъ sșș ѣла ѣченѣтѣлѣ ачестѣи арѣкол; кѣ синчидереа, че este зн акт ѣн kontra natѣреѣ, требе съ fie прѣвѣтѣ маѣ totѣ-д'аѣна пѣнѣ ла знѣ градѣ, ка знѣ актѣ де змѣнтѣре; кѣчѣ орѣ кѣмѣ, este знѣ актѣ де desesnerape ши stapea пѣхѣкѣ (sșfletѣлѣ) а знѣи омѣ desperatѣ нѣ este о stape нормалѣ ши раѣонабилѣ, де ачееа жѣдекѣторѣлѣ кѣндѣ аре съ жѣдече фантеле знѣи омѣ komise пѣдѣнѣ тимпѣ nainteа синчидереѣ, о съ ѣа ѣн konsiderѣаѣне, stapea мѣнѣи а ачестѣи омѣ ѣн momentsѣлѣ ачеста ши нѣлѣ ва kondamna ка знѣ крѣмѣнѣлѣ ор-дѣнарѣ.

Ѣн рапортѣлѣ змѣнтѣреѣ, ка казѣа синчидереѣ, D. Lisle раkontъ фанта зрѣтѣоаре, каре проавѣ кѣ asemenea змѣнтѣрѣ сѣнтѣ prodșse кѣте одатъ ла оаменѣ каре аș о dispoziѣне ла дѣн-са, prin казѣе neѣnsemнѣтоаре, varatele ши кѣар де пѣсѣ. Аша рапортъ елѣ кѣ знѣ преотѣ прѣ-дѣнșсѣ ла меланкоѣе, ѣнșтѣ аѣлѣнд-се вѣне ши зѣнѣтосѣ, deskizѣндѣ ѣнтр'о зѣ о skrѣisoare печѣ-лѣитѣ кѣ знѣ бѣлѣнѣ, а зѣтатѣ ши а ѣнгрѣитѣ бѣ-лѣнѣ. Знѣ мѣкалѣлѣ, каре ера де фѣцѣ, ѣ зѣче ѣн глѣмѣ «пѣрѣнте, ѣдѣ-аѣ астѣнатѣ маѣеле кѣ бѣлѣнѣ, каре аѣ ѣнгрѣитѣ». Преотѣлѣ азѣндѣ а-чѣаста, с'а адѣсѣ ши с'а snѣнзѣратѣ ѣмаѣнѣндѣ'шѣ кѣ ѣнтр'адѣвѣрѣ ѣ с'а астѣнатѣ маѣеле кѣ бѣ-лѣнѣ ши нѣмаѣ ва пѣтеа мѣнка; е дарѣ ѣн за-дарѣ а маѣ тѣрѣ.

D. Lisle термѣнѣ опѣлѣ сѣлѣ кѣ челе зрѣтѣ-тоаре konsiderѣаѣнѣ, ка резѣлатѣлѣ черчетѣрѣле sale. Синчидерѣле се ѣмѣлѣск tot мереѣ ѣн Fran-чѣа, ѣн Англѣа ши Цѣрманѣа ши toate цѣрѣле, каре nainteзѣ ѣн чѣвѣлѣзѣаѣне.

Едѣкаѣѣнеа тѣнепѣмеѣ д'акѣмѣ, аре о mare ѣнѣлѣнѣтѣ ѣн ачѣастѣ ѣмпѣреѣзѣраре; кѣчѣ пѣнѣ kѣнд едѣкаѣѣнеа нѣ ва ѣмѣрѣѣѣша desvolтареа sim-ѣmѣntелорѣ nobѣле, ѣенероае ши де resigna-ѣѣне ла копѣлѣ, ѣн локѣ д'а desvolта ка акѣмѣ преа тимпѣрѣлѣ simѣmѣntѣлѣ d'ambѣѣѣне ши d'ор-голѣ; пѣнѣ атѣнчѣ зѣчем, синчидерѣле се vor ѣмѣлѣи дѣн зѣ ѣн зѣ маѣ мѣлѣ. Ѣн тимпѣлѣ modernѣ, крѣштеrea копѣлорѣ konsistѣ маѣ мѣлѣ ѣнтр'о ѣнѣвѣѣтѣрѣ де кѣт ѣнтр'о едѣкаѣѣне. Пѣрѣнѣи чер ла instѣтѣторѣ ка копѣи лорѣ съ utie мѣлѣ ши пѣдѣнѣ ѣи пасѣ, че simte. Ѣн тимпѣлѣ modernѣ d'орголѣ ши d'ambѣѣѣне, пѣрѣнѣи ворѣ съ faktѣ парадѣ кѣ копѣи лорѣ, fie-каре ѣмаѣнѣндѣ'шѣ кѣ копѣлѣлѣ лѣи este знѣ ѣенѣлѣ, знѣ чева estrapor-дѣнарѣ, о stea лѣчѣтоаре, каре се sșie пе орѣ-зонтѣлѣ лѣмеѣ ши каре ва ѣнтѣнека totѣ. Ла ачѣастѣ monomanie а знора пѣрѣнѣи, instѣтѣторѣи sѣнтѣ sѣлѣи а нѣ onsne нѣчѣ чеа маѣ мѣкѣ ѣндо-ѣалѣ, дакѣ нѣ ворѣ съ nearзѣ кѣнѣѣнѣа пѣрѣн-ѣлорѣ ши pozѣѣѣнеа лорѣ soчѣалѣ пропѣрѣе. Знѣ efektѣ ѣмедѣатѣ алѣ ачѣесторѣ чѣркѣmstanѣе tѣpѣste, este кѣ ѣнтѣлѣнѣа копѣлорѣ este кѣлѣватѣ пе kostѣлѣ simѣmѣntелорѣ лорѣ ши кѣ, орѣ-че лекѣѣне пе каре о ѣнѣадѣ тѣнѣрѣлѣ, ѣи крѣште ши ambѣѣѣнеа ши pretѣнѣѣнѣле. Fie-каре а-штеantѣ дѣн лѣме, дрѣнтѣ рѣспѣлѣтѣре, destѣнк-ѣѣнеа, оноареа ши плѣчереа, кѣчѣ ноѣ тѣрѣмѣ ѣн тимпѣлѣ кѣлѣтѣлѣ плѣчереѣ. Апоѣ кѣндѣ знѣи дѣн тѣнерѣ аș термѣнатѣ едѣкаѣѣнеа лорѣ, вѣдѣ кѣ ѣнтрѣстаре ѣлѣзѣнеа лорѣ; вѣдѣ кѣ лѣмеа нѣ преа съ гѣрѣвѣште а рекѣноаште ши а рѣспѣлѣтѣ мерѣтеле лорѣ реале sșѣ ѣма-ѣнаре; еѣ вѣдѣ акѣмѣ кѣ ambѣѣѣнеа лорѣ нѣ е нѣчѣ де кѣмѣ конформѣ кѣ modestia pozѣ-ѣѣнеѣ лорѣ soчѣале; кѣ soчѣелатеа 'ши а пѣсѣ нѣште марѣнѣи пе каре, кеарѣ talentѣлѣ чѣлѣ маѣ mare нѣ poate съ ле тѣреакѣ; еѣ вѣдѣ кѣ знѣи тѣнерѣ пѣскѣѣи «маѣ sșș» де ши аș ѣезѣтѣ ѣн skoала «маѣ жосѣ», мерѣлѣ nainte ши еѣ стаѣ; атѣнчѣ о амѣрѣчѣѣне ши nemѣлѣѣѣмѣре ѣенералѣ пѣтѣрѣнде toate ѣѣнѣа лорѣ. Еѣ зрескѣ лѣмеа, ѣѣнѣа лорѣ пропѣрѣе ши кеарѣ шѣѣнѣа, каре аș кѣлѣватѣо пѣнѣ акѣмѣ, ши ѣн локѣ д'а ѣи рекѣ-пѣскѣторѣ пѣрѣнѣи лорѣ лорѣ pentѣрѣ едѣкаѣѣнеа че ле-а датѣ, ѣи блѣstemѣ, кѣчѣ simтѣ акѣмѣ маѣ мѣлѣлѣ nenорѣчѣреа лорѣ ши ашѣѣѣѣнеа nemѣл-ѣѣmitѣ каре, ка знѣ верме, роаде ѣн toate зѣле

inimere loră. În această poziție a sferelor, omul are o parte a dăruirii edificării sociale, care îl condamnă a rămâne strămutat în niște marșini prea strânse pentru ambiția sa și este ca devine un partizan a oamenilor de partidă seversive, care ar vrea a produce pe sine-care și în lume un katastrofă nouă. Să dăci îi lăsați să se așeze în întreprindere îndrăznețoare, devine melancolic, și e scârbit de viața și comite o sinucidere.

Ca dreptă căută zice un mare pedagog modern. «Dacă antiklă, sistemul Stoic, care a învățat lumii modestia, abnegația și re-

ziția, ar putea să se întoarcă acum din nou în metoda educației publice din zilele noastre, ar fi produsă o bine-facere imensă pentru noi și mai ca seamă generațiilor loră futoare. Atunci civilizația noastră ar fi cauza imediată sinuciderei, precum am văzut mai sus. Atunci știința și educația ar fi o adevărată consolidație pentru om în zilele de plumb și dăruire; căci omul care a învățat în școală a se răzbi și a se birui pe sine, este totdeauna un om liber, fericit și va ajunge la scopul său.

Отдал.

II. Păsere oameneii. (Dăruire)

Докторите климатолози foarte călătorise și corpul lor s'abuză și slăbi, pe rând populații care locuiesc în climate reci, și un corp scârbit și gras. Natura le-a dată multă grăsime ca să-i păstreze (ca o blană naturală) în contra frigului. Indienii, Chinezii doctorii din Peru (sudul Americii), Hottentotii, doctorii din Kamchatka și Eskimoi și mii de alții și nișoarele mici în proporția ca corpul lor. Chinezii mai ca seamă, și obiceiul ca strângă nișoarele dăruitorilor lor ca devin atâtea de mici în rândul nostru în stare să zădărească pe dinsele fără baston. În marea unde e un aer seacă și s'abuză, oamenii și vrăjile și consilele s'abuză dar măcar ca o carne tare, pe rând are care locuiesc în vârstă și mii de alții și nișoarele lor par ca zădărești de dronici și carne lor e moale atârândă în jos. Populații orientale care și obiceiul de a udea ca nișoarele lor încrâșmate s'abuză dinții, dobândesc printr'aceasta o imperfecție ca dăruire lor și s'abuză prea de p'rtate și de alții, măcar și rândul nișoarele stă și zădărește alții. Această o vedem și la unii populații care zădărește multă călărie și la unele muntășuri care s'abuză pe om și de nișoarele ast-fel; s. e. croitorii. Populații care zădărește ca nișoarele goale, dobândesc felurimi de deformități la nișoare care devin prea lăruți.

În țară, populații care locuiesc în climate foarte calde și foarte friguroase, și s'abuză d'o talie mică, pe rând are care locuiesc climate temperate, și s'abuză d'o talie mare. Doctorii din Patagonia (sud-vestul Americii) și s'abuză vestigiul pentru m'ntreaga lor.

Despre chestiunea dacă în antichitate, oamenii erau mai mari de rândul acum, și dacă intr'adevărăt Europeii devin din generațiile în generațiile mai mici, vom vorbi altă dată.

Dacă caracterile paselor și s'abuză cele următoare:

I. *Pasa kaskazikă* (fig. 1) la care aparține populații Europei și a unei părți din Asia, Tartarii, Indostanii (în Indostan), Persienii, Arabii, (Mauri) și doctorii din Abyssinia (în Africa) adică toți populații, care locuiesc în locurile care erau cunoscuți antichilor Grecii și Romani. Dacă numirea ei provine din cauza că, dăruie toate tradițiile, originea acestei pase este ca, țara este în Asia mică și se la poalele muntilor Kaskazi, mai ca seamă și provincia numită Georgia și Chirkasia unde și acum se află cele mai frumuse și soiuri de oameni.— *Pasa kaskazikă* are o piele alba, obrazul oval, nasul eșit afară într'o linie neinteruptă de la rădăcina până la vârful; părul și negru și m'ntreos, de culoare oakenă (kastani) și negru și blond.

kare avia akzm̄ oamenii, dzue ce aș dovindit̄ kznovtina imens̄ în navigațiunii, sint̄ în stare a'le trece k̄ korabia. Apoī utim̄ k̄ nainte 300 de ani Kolomb̄ viind̄ în int̄lia oar̄ la Amerika, a r̄sit̄ avest̄ kontinent̄ ponzlat̄ de oamenī. Dak̄ teoriea znei oriđine znice pentr̄ tođi oamenii ar̄ fi adev̄r̄t̄, prin zrmare mi achem̄i loksitor̄i din Amerika n'aș fost̄ n̄sk̄k̄i akolo či în kontinent̄l̄ bek̄i, adek̄ în Asia; akzm̄ se prezint̄ difik̄l̄tatea cea mare a ne esplik̄a kzm̄ aș treks̄i achem̄i oamenī s̄lbativ̄i nainte mī de ani, neste Ocean̄l̄ Atlantik mi aș venit̄, k̄ s̄ se așeze în Amerika? Keap akzm̄ e foapte greș pentr̄ zñ ponzl̄ in-ter̄ a se transporta neste mare; kzm̄ ar̄ fi fost̄ ačeast̄a posibil̄ nainte aștea mī de ani? Apoī dak̄ Amer̄kanii ar̄ fi venit̄ akolo din kontinent̄l̄ bek̄i, kzm̄ s'a t̄ial̄ pe zrm̄ in-tre am̄ndoz̄ kontinentele komunik̄iunea in-tp'atit̄, în k̄iș mī de ani, cei din kontinent̄ bek̄i niči n'aș int̄it̄ k̄ esist̄ o Amerika mi niči o zrm̄ d'ačeast̄ esist̄inḡ n̄ se r̄sehte niči la istoriprafii cei mai antiči, niñ k̄nd̄ a venit̄ zñ Kolomb̄ mi a deskoperito din n̄oz̄?

S̄ esamin̄z̄m̄ akzm̄ opinisnea znist̄ilor̄ mi arđmentele lor̄.

Znistii, adek̄ ačeea kare pretind̄ k̄ toate difepitele pase aș emit̄ d'o singr̄z̄ pas̄, inle-meesk̄ opinisnea lor̄ pe arđmentele zrm̄-toare. Fiziolođiea, zik̄ ei, ne invađ k̄ fie-kare fiinḡ in̄s̄fledit̄ trebbe s̄ nask̄ de fi-ince asem̄v̄ntoare; adek̄ din p̄ringi; f̄z̄r̄ p̄ringi, n̄ sint̄ konii. Toate zenerađiunile fiin-đelor̄ animale, sint̄ legate znele k̄ aștele park̄ k̄ zñ lanđ̄ neinterz̄nt̄. Ačeast̄a vedem̄ akzm̄ ka o loce zeneral̄ în tot̄ p̄-n̄l̄ animal̄ mi veđet̄al̄; k̄ toate ačestea, k̄nd̄ ne s̄im̄ în zerčetarea noastr̄ despre istoriea p̄mint̄l̄r̄i mi a om̄l̄i, niñ la inče-nt̄l̄ tim̄z̄rilor̄, o s̄ dz̄m̄ neste o problem̄ filozofik̄ de kare n̄ p̄stem̄ emi așa lesne. Adek̄ pe d'oparte ne ar̄l̄ arđmente sir̄ze r̄site de k̄tre zeołođi, k̄ zenzl̄ zman̄ n̄ e etep̄n̄ p̄ p̄mint̄iș mi k̄ era zñ tim̄ñ în kare n'a esistat̄ ink̄ niči zñ om̄ pe zupafaga p̄-mint̄l̄r̄i; prin zrmare dar̄ trebbe negremit̄ s̄ fie fost̄ zñ tim̄ñ în kare aș emi čel d'int̄iș om̄ pe p̄mint̄iș. Dar̄ ačest̄ om̄ d'int̄iș kzm̄ s'a

n̄sk̄k̄i, pe k̄nd̄ int̄im̄ k̄ zñ om̄ n̄ nante f̄z̄r̄ p̄ringi? Eat̄ problema! Pe d'o parte zeołođiea ne siement̄ s̄ zicem̄ k̄ a fost̄ zñ om̄ d'int̄iș, mi pe d'alt̄ parte fiziolođia ne zice k̄ n̄ se poate k̄ zñ om̄ s̄ nask̄ f̄z̄r̄ p̄ringi.

Istoriea Sakr̄ (bibliea) este aiči partiza-n̄iș zeołođiei, k̄či mi ea vorbesh̄le d'zñ om̄ primitiv̄, d'zñ Adam̄, kare a n̄sk̄k̄i f̄z̄r̄ p̄ringi în kontra leđilor̄ fiziolođiei ordinare, či prin omninsinḡa dz̄nt̄. Ea zice k̄ nante-terea ačest̄i om̄ primitiv̄, era zñ akt̄ s̄-nernat̄ral̄, mirak̄los̄, o kreadiune intokmai ka kreadiunea zmei din nimik̄.

Așa dar̄, kontinze znistii, dak̄ zeo-łođiea mi tradiđiunile istor̄ie antice ne siement̄ a adonla ačeast̄ fant̄ mirak̄loas̄ k̄ zñ om̄ a n̄sk̄k̄i f̄z̄r̄ p̄ringi, čel̄ p̄đin̄ trebbe s̄ z̄r̄đinim̄ ačest̄ mirak̄l̄ în marđinile sale čele mai str̄imte. Prin zrmare, dak̄ p̄stem̄ s̄ ne esplik̄z̄m̄ esist̄inḡa iz̄z̄rop̄ oamenilor̄ d'akzm̄ prin prod̄k̄iunea mirak̄loas̄ a znei pereki de oamenī primitiv̄, de če s̄ zicem̄ k̄ natsra a penetat̄ în mai m̄late p̄nd̄z̄r̄i ačest̄ akt̄ mirak̄los̄ mi nedeprečent̄? Dak̄ poiči s̄ esplik̄ o fant̄ print̄'o kasz̄ est̄raordinar̄, de če se ašer̄ la mai m̄late asemen̄a kasze? Auoi toate arđmentele kare s'onzne ideī znei singre oriđine de oamenī, sint̄ kontestabile; k̄či de mi n̄ vedem̄ in̄p'adev̄r̄ akzm̄ k̄ zñ araū s̄ devie zñ om̄ aš in kontra, asta provine fiind̄-k̄ observadiunile noastre im̄z̄r̄đin̄ez̄ n̄mai p̄đine sek̄le dar̄ n̄ m̄late mī de ani ka de la inčent̄l̄ istor̄iei om̄l̄i. În ačest̄ tim̄ñ dz̄z̄nt̄, negre-mit̄ k̄ s'a n̄st̄iș z̄r̄ma n̄inte modifik̄ađiunii în difepite pase, kare n̄ s'aș n̄st̄iș z̄r̄ma n̄mai în k̄te-va sek̄le.

Akzm̄ venim̄ la arđment̄l̄ anti-znis-tilor̄ kare zice: dak̄ tođi oamenii p̄ p̄-mint̄iș ar̄ fi emi la zñ lok̄ mi d'o singr̄z̄ pereke, kzm̄ aș treks̄i nainte atiḡi mī de ani ponzl̄ađiunii in̄trei neste Ocean̄l̄ Atlantik̄ din kontinent̄l̄ bek̄i (Asia) la čel̄ n̄oz̄ (A-merika)? O arđk̄t̄z̄r̄ de oki neste čarta zeołografik̄ va ar̄ta k̄ mi ačeast̄ era posibil̄; k̄či în n̄p̄d-ost̄i Asiēi se afl̄ zñ lok̄ n̄mit̄-

